

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

SO Karina Marczak

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2015 r. w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.

przeciwko W. R. (1) i W. R. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 22 lipca 2014 r., sygn. akt III C 168/14

na skutek zażalenia pozwanych

na postanowienie zawarte w pkt 3. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 14 listopada 2014 r., sygn. akt II Ca 1223/14 w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego

postanawia:

1. oddalić zażalenie;
2. zasądzić od pozwanych W. R. (1) i W. R. (2) solidarnie na rzecz powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie na skutek apelacji wniesionej przez powódkę od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 22 lipca 2014 r.: zmienił zaskarżony wyrok w pkt I poprzez zastrzeżenie pozwanym prawa do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od nich świadczenia pieniężnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do wysokości masy czynnej spadku nabytego po E. R. zmarłym dnia 5 stycznia 2011r. w Ś., zamiast ograniczenia odpowiedzialności pozwanych do masy czynnej spadku nabytego po E. R. (pkt 1); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2); zasądził do pozwanych na rzecz powódki kwotę 400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (pkt 3).

W uzasadnieniu pkt 3. wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Ocenił, iż apelacja powódki została uwzględniona niemalże w całości, wobec czego to od pozwanych zasadnym było zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego. Sąd wskazał, iż na zasądzone koszty postępowania apelacyjnego składało się: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 300 zł (ustalone na podstawie § 12 ust 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego

ustanowionego z urzędu) oraz opłata od apelacji w wysokości 100 zł (ustalona na podstawie art. 28 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; dalej u.k.s.c.).

Marginalnie Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 80 ust. 1 u.k.s.c. sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną, zatem kwota uiszczona przez powódkę tytułem opłaty od apelacji ponad należną opłatę podlegać będzie zwrotowi.

Zażalenie na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego wywiodły pozwane wnosząc o jego zmianę poprzez odstąpienie od obciążania ich kosztami postępowania apelacyjnego oraz zasądzenie na rzecz pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żalące podniosły, iż w realiach niniejszej sprawy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążania ich kosztami postępowania odwoławczego. Podniosły, iż nie przyczyniły się do zainicjowania postępowania apelacyjnego, a jedynie z przyczyn tkwiących w nieprawidłowym sformułowaniu wyroku przez Sąd Rejonowy powódka wniosła apelację. W ocenie pozwanych nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż wiarygodność dochodzona w niniejszej sprawie powstała wyłącznie z winy wstępnego pozwanych i znacząco pogarsza sytuację majątkową pozwanych u progu dorosłego życia. Mając na uwadze sytuację pozwanych w jakiej się znalazły, będącą konsekwencją odpowiedzialności za długi spadkowe i niemożnością pokierowania swoimi sprawami ze względu na brak pełnej zdolności do czynności prawnych, zdaniem żalących zachodzą szczególne okoliczności pozwalające na odstąpienie od podstawowej zasady rozstrzygania o kosztach procesu.

Powódka zażądała oddalenia zażalenia i obciążenia pozwanych kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

Wskazania w pierwszej kolejności wymaga, iż przepis art. 98 k.p.c. statuuje podstawową zasadę orzekania w przedmiocie kosztów procesu, zgodnie z którą, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W niniejszej sprawie powód okazał się stroną wygrywającą postępowanie apelacyjne niemalże w całości, wobec czego na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd Okręgowy włożył na stronę pozwaną obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, uznając, iż powód uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Strona pozwana wywodząc zażalenie na postanowienie w przedmiocie obciążenia jej kosztami postępowania odwoławczego podniosła, iż w realiach niniejszej sprawy wystąpiły przesłanki uzasadniające oparcie orzeczenie w tym przedmiocie na podstawie art. 102 k.p.c.

W myśl przepisu art. 102 k.p.c. - statuującego zasadę słuszności - w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustawodawca w dyspozycji cytowanego przepisu nie wskazał jakichkolwiek wskazówek odnośnie tego, co należy rozumieć pod pojęciem „wypadku szczególnie uzasadnionego”, jednakże w orzecznictwie przyjmuje się, iż przy ocenie wystąpienia przesłanek wynikających z w/w przepisu zwykle brane są pod uwagę zarówno takie okoliczności, które odnoszą się do faktów związanych z samym przebiegiem procesu, jak i takie, które dotyczą stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Przy czym przez fakty związane z samym przebiegiem procesu należy pojmować takie okoliczności jak np. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilkość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie strony co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 18 lipca 2013 r., Lex nr 1349918). Podkreślenia nadto w tym miejscu wymaga, iż kwalifikacja "wypadków szczególnie uzasadnionych" należy do sądu,

który - mając na względzie okoliczności konkretnej sprawy - powinien kierować się poczuciem własnej sprawiedliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 87/09, niepubl.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w realiach rozpoznawanej sprawy nie znalazł żadnych szczególnie uzasadnionych okoliczności, które dawałyby podstawy do odstąpienia od obciążania pozwanych kosztami postępowania odwoławczego. W ocenie Sądu za takowe szczególnie uzasadnione względy nie sposób uznać podnoszoną przez żalące okoliczność, jakoby postępowanie apelacyjne zainicjowane przez powoda toczyło się nie z ich winy, lecz wyłącznie z powodu nieprawidłowego sformułowania wyroku przez Sąd Rejonowy. Należy bowiem zauważyć, iż zainicjowanie przedmiotowego postępowania sądowego, w tym również postępowania apelacyjnego, spowodowane było w istocie niewywiązywaniem się przez pozwane z obowiązku spłaty zadłużenia wynikającego z odziedziczonego przez nie spadku, a zatem okoliczności leżącej po stronie pozwanej, nie zaś z jakichkolwiek innych względów. Nie bez znaczenia dla oceny zasadności zastosowania względem pozwanych dobrodziejstwa wynikającego z przepisu art. 102 k.p.c. jest również i ta okoliczność, iż pozwane w toku postępowania nie przedstawiły jakiegokolwiek dowodu, który obrazowałby ich sytuację finansową i w konsekwencji pozwalałby na przyjęcie, iż faktycznie obciążenie ich kosztami postępowania apelacyjnego w kwocie 400 zł znacząco pogorszy ich sytuację majątkową - jak to określiły same pozwane - u progu dorosłego życia.

W tych okolicznościach, nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia i odstąpienia od obciążania pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie oddalił, o czym orzekł jak w punkcie I postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie II postanowienia na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 tj.). Wobec oddalenia zażalenia strony pozwanej w całości, stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu, winna ona zwrócić powodowi poniesione przezeń koszty tego postępowania, na które składało się wyłącznie wynagrodzenie jego profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 60 zł.